

**Teorie strukturální
kognitivní
modifikovatelnosti**

Strukturální kognitivní modifikovatelnost

- klíčová (zaštit'ující) teorie všech dalších konceptů
R. Feuersteina
- tři cesty vývoje a rozvoje jedince:
 - I. biologická (genetika, dědičnost atd.)
 - II. sociokulturní (zkušenosti, adaptace na kulturu a společnost)
 - III. za využití zkušenosti zprostředkovaného učení (jež posiluje a rozvíjí první dvě)

Strukturální

- jednotlivé informace mění celý systém
- systém se neztratí, ale stává se odlišně organizovaným
- změna probíhá automaticky

Kognitivní

- související s myšlením, s rozumovými schopnostmi, s poznáváním

Deset důvodů, proč je kognice klíčová v procesu vývoje i učení

(FEUERSTEIN, R., Ra. S. FEUERSTEIN a L. FALIK. *Beyond Smarter: mediated learning and the brain's capacity for change*. New York: Teachers College Press, 2010.)

1. Vnímání je nezvratné, kognice je adaptivní a změnitelná.
2. Kognice umožňuje jedinci kontrolovat prostředí z různých úhlů a vzdáleností, nejen tady a teď.
3. Kognitivní procesy nám pomáhají se rozhodnout, nač se budeme soustředit, kdy a jakým způsobem.
4. Kognitivní procesy pomáhají vybírat, soustředit, filtrovat, řadit množství informací, které přicházejí do systému.
5. Kognitivní procesy transformují získaná data do mentálních struktur, které můžeme později měnit.

Deset důvodů, proč je kognice klíčová v procesu vývoje i učení (pokr.)

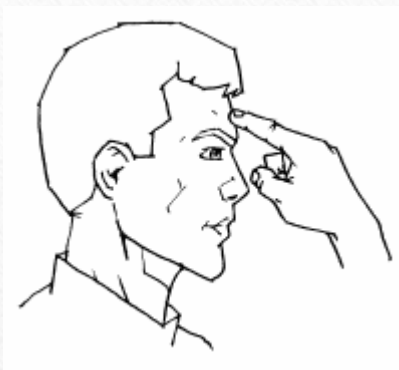
(FEUERSTEIN, R., Ra. S. FEUERSTEIN a L. FALIK. *Beyond Smarter: mediated learning and the brain's capacity for change*. New York: Teachers College Press, 2010.)

6. Kognitivní procesy vytvářejí nové informace, které nemusí být závislé na stávajících zdrojích informací.
7. Když dojde ke zvnitřnění pojmů, mohou být sděleny / vysvětleny dalším.
8. Kognitivní procesy umožňují přístup k afektivním, motivačním i postojovým složkám lidské zkušenosti.
9. Kognitivní procesy neustále podněcují vědomí.
10. Kognitivní procesy umožňují rozpoznávat konflikty, akceptovat disonanci, podněcovat smysluplné konflikty, které rozšiřují přemýšlení a aktivizují ho tak, že jsou tyto konflikty pojmenovány.

Modifikovatelnost

- dispozice ke změně
- stav X rys
- probíhá za využití zkušenosti zprostředkovaného učení, zpravidla tedy ne automaticky

Pokuste se vymyslet příklad, kdy se „jen“ učíme a kdy se naučíme něco, co vede ke strukturální změně. V čem spočívá rozdíl?

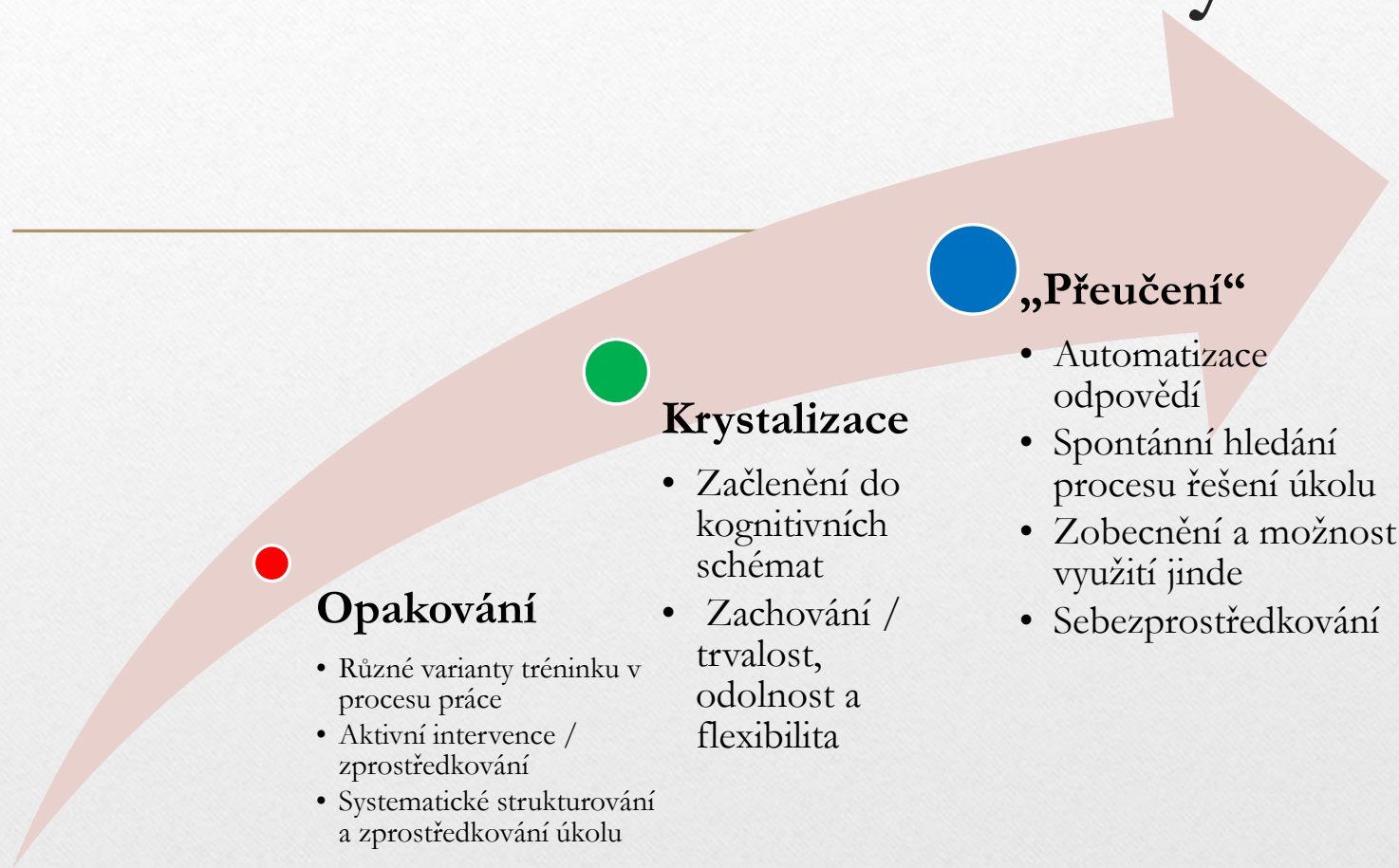
Co „hypoteticky“ brání strukturální kognitivní modifikovatelnosti

- znalost etiologie
- uvažování o kritických vývojových obdobích
- složitost podmínek, v nichž se jedinec nachází

Fáze strukturální změny

- zachování = využití stejné strategie za stejných podmínek, při nichž došlo k zprostředkování
- nezávislost na úkolu = užití shodné strategie v nových podmínkách
- flexibilita = vytvoření nové strategie řešení problému vycházející z předchozí naučené strategie
- zobecnění = na základě předchozích zkušeností s užitím konkrétních strategií řešení úkolu vzniká nový postup řešení

Proces strukturální změny

Vysoká míra zprostředkování

Blízkost při zprostředkování

Trénink / Fixování znalostí

Nízká míra zprostředkování

Vzdálenost při zprostředkování

Kontext LPAD

- ☞ Během vyšetření LPAD je zapotřebí si neustále všimnout náznaků strukturálních změn!
- ☞ Strukturální změny pomáhají vysvětlit výsledky diagnostického procesu.